

UCHWAŁA NR LVI/1154/18

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 24 maja 2018 r.

w sprawie: przyjęcia sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 – 2021 za 2017 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt. 19 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) oraz uchwały nr XXIV/482/16 Rady Miasta Katowice z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 - 2021.

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 – 2021 za 2017 rok, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU
„KATOWICKI SENIOR W MIEŚCIE”
NA LATA 2016 – 2021
za 2017 rok**

Spis treści:

I.	REALIZACJA CELÓW PROGRAMU.....	3
II.	KONTUNUACJA ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ MIASTO KATOWICE NA RZECZ SENIORÓW.....	15
III.	UDZIAŁ KATOWICKICH INSTYTUCJI KULTURY W DZIAŁANIACH NA RZECZ SENIORÓW	27
IV.	UDZIAŁ MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W DZIAŁANIACH NA RZECZ SENIORÓW.....	31
V.	UDZIAŁ UNIWERSYTETÓW III WIEKU.....	32
VI.	SKUTKI FINANSOWE DLA BUDŻETU MIASTA.....	32
VII.	REALIZATORZY PROGRAMU W 2016 ROKU.....	33
VIII.	WSKAŹNIKI.....	33
IX.	PODSUMOWANIE.....	33

Sprawozdanie Prezydenta Miasta Katowice

z realizacji Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 – 2021

Miejski Program „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 – 2021 został przyjęty Uchwałą Nr XXIV/482/16 Rady Miasta Katowice z dnia 27 kwietnia 2016r. Adresatami programu są seniorzy miasta Katowice, którzy ukończyli 60 rok życia. Głównym celem programu jest podniesienie oraz poprawa jakości życia mieszkańców miasta Katowice, którzy ukończyli 60 rok życia, poprzez zapewnienie tym osobom dostępu do odpowiednich form wsparcia.

Realizacja różnorodnych projektów w ramach w/w programu miała na celu m.in:

- przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji osób starszych,
- zagospodarowanie czasu wolnego osobom po zakończeniu aktywności zawodowej (m.in. poprzez: rozwijanie umiejętności i indywidualnych zainteresowań),
- zwiększenie aktywności i uczestnictwa ludzi starszych w życiu społecznym,
- działalność prozdrowotna i edukacyjna,
- prowadzenie zajęć z zakresu kultury fizycznej poprzez organizację zajęć sportowych.

I. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU.

W ramach realizacji programu zostały wyznaczone cele szczegółowe, w ramach których realizowane były następujące działania:

Cel 1. Przygotowanie do okresu własnej starości pod względem wiedzy na temat zmian fizycznych i psychicznych zachodzących podczas procesów starzenia się oraz konsekwencji określonych zachowań.

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

W związku z realizacją zadań określonych w Uchwale został ogłoszony konkurs dla organizacji pozarządowych, w ramach którego wyłoniono następujące organizacje pozarządowe realizujące zadania:

1. Stowarzyszenie FAMI.LOCK, organizator „III Katowickiego Dnia Aktywnego Seniora”. 25 września 2017r. katowicki seniorzy już po raz trzeci świętowali na katowickim Rynku Dzień Aktywnego Seniora. Celem trzeciego dnia spotkania na katowickim Rynku było wspólne, radosne zmanifestowanie obecności seniorów w przestrzeni miasta. W trakcie obchodów, w atmosferze wspólnej zabawy Seniorzy wysłuchali koncertu zespołu „Antyki” - współtwórców telewizyjnego programu „Sobota w Bytkowie”, koncertu popularnych utworów operetkowych w wykonaniu artystów scen śląskich Wioletty Biały i Arkadiusza Dołęgi oraz zobaczyli spektakl plenerowy Teatru „Gry i Ludzie”. Ponadto Seniorzy mieli możliwość zrobienia zdjęcia w „Budce Fotograficznej”. W specjalnie przygotowanych namiotach zaprezentowali się Partnerzy Katowickiej Karty Aktywnego Seniora. Szacunkowa liczba osób uczestniczących w zadaniu – 1500, kwota dotacji: 30 000,00 zł.

2. Stowarzyszenie FAMI.LOCK - „Centrum spotkań w centrum Katowic”. Zadanie miało na celu stworzenie w ścisłym centrum miasta Katowice stałego miejsca spotkań katowickich seniorów. Seniorzy spotykali się 4,5 razy w miesiącu na specjalnie im dedykowanych

spotkaniach tematycznych m.in. warsztaty folklorystyczne, gry planszowe, spotkania z ciekawymi ludźmi, warsztaty teatralne. Szacunkowa liczba osób uczestniczących w zadaniu – 1130, kwota dotacji: 45 175,00 zł.

3. Stowarzyszenie Artystyczne SILESIA ARTPROM - „Katowicka Senioriada” – emisja 2017, realizacja tego zadania była odpowiedzią na wnioski katowickich seniorów, w tym Rady Seniorów Miasta Katowice. Organizowane były biesiady dla seniorów, w ramach, których odbywały m.in. spotkania z muzyką – wspólne śpiewanie i nauka piosenki przewodniej, wieczorek taneczny, występy artystów, spotkania z dietetykiem, spotkanie andrzejkowe, mikołajkowe oraz opłatek dla seniora. Spotkania te cieszyły się bardzo dużym powodzeniem wśród katowickich seniorów. W ciągu 2017 roku w zadaniu udział wzięło ok. 1600 seniorów, kwota dotacji 50 000,00 zł.

4. Po raz trzeci opracowany został Informator dla seniorów, który zawiera całościową informację nt. oferty działań podejmowanych w mieście Katowice na rzecz katowickich seniorów. Informator wydano w 3 000 szt. egzemplarzy. Został on przekazany do środowisk senioralnych m.in. poprzez organizacje pozarządowe działające na rzecz seniorów.

5. Śląskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie, Katowice, ul. Ks. Wilczewskiego 5 – “Seniorita” - spotkania w miłej atmosferze dawały możliwość skorzystania z porad specjalistów z dziedziny medycyny i rehabilitacji. Seniorzy mieli możliwość uczestnictwa w cyklicznych spotkaniach, które odbywały się codziennie. Liczba odbiorców zadania 20 osób, kwota dotacji 15 000,00 zł.

6. Fundacja CAMBIO, Katowice, ul. Kazimierza Gołby 2a – “Zmień w wiosnę jesień życia” – organizacja spotkań oraz wigilii dla seniorów. Liczba odbiorców zadania ok. 137 osób, kwota dotacji 13 000,00 zł.

7. Stowarzyszenie „Wielka Liga”, Katowice, ul. Klimczoka 9 – “Aktywni Seniorzy w Katowicach” – organizacja warsztatów literackich, zajęć szachowych, nauka języka angielskiego oraz gry planszowe. Liczba odbiorców zadania ok. 25 osób, kwota dotacji 7 710,00 zł.

8. W 2017 roku z inicjatywy Rady Seniorów Miasta Katowice miasto Katowice przygotowało pilotażową akcję pn. „Koperta Życia”, która ma na celu przekazanie służbom medycznym czy osobom udzielającym pierwszej pomocy najważniejszych informacji o stanie zdrowia katowickiego seniora. Przygotowano łącznie 2 000 szt, dystrybucja odbywała się poprzez Rady Jednostek Pomocniczych.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Edukacja społeczeństwa na temat procesów starzenia się i jego konsekwencji:
W ramach grupy wsparcia „Radość życia – Wszystko mogę” realizowanego przez Terenowe Punkty Pomocy Społecznej nr 8 i nr 9 przy udziale psychologów Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii MOPS Katowice prowadzone były warsztaty dla seniorów, których celem była poprawa funkcjonowania i współpracy członków grupy, zwiększenie otwartości, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i wzrost poczucia własnej wartości a w konsekwencji zwiększenie satysfakcji z własnego życia. W 2017 roku w zajęciach

organizowanych w TPPS 8 odbyło się 6 spotkań z psychologiem, w których uczestniczyło około 70 osób.

Cel 2. Zmiana stylu życia w sferze zdrowia psychicznego, aktywności intelektualnej, odżywiania, rytmu dnia, rekreacji, higieny ciała i unikania zachowań ryzykownych pod względem zdrowotnym.

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

1. Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap podstawowy

Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku skierowany był do mieszkańców Katowic, którzy w danym roku kalendarzowym kończyli 60-62 lata, 75-77 lat lub powyżej 85 lat. Mogli oni skorzystać z szeregu bezpłatnych badań, w tym m.in. pomiar poziomu glukozy we krwi, poziomu hemoglobiny glikowanej HbA1 czy poziomu TSH, badanie sprawności pamięci, sprawności fizycznej czy też wzroku i słuchu.

Wyniki badań były interpretowane przez lekarzy, którzy wystawiali ewentualne skierowania do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego do poradni specjalistycznych (geriatrycznych, endokrynologicznych, neurologicznych, chirurgicznych, onkologicznych, schorzeń sutka, okulistycznych, foniatrycznych, diabetologicznych) lub leczenia w szpitalnych oddziałach specjalistycznych.

Mieszkańcy, u których stwierdzono niesprawność ruchową, otrzymali możliwość wzięcia udziału w zajęciach rehabilitacyjnych finansowanych przez miasto Katowice w ramach II etapu Programu.

W 2017 roku realizatorami badań były następujące podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

- Samodzielny Publiczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Katowicach „Moja Przychodnia” z siedzibą w Katowicach przy ul. PCK 1 - umowa na kwotę **5 600,00 zł**,
- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Elżbieta Kelm z siedzibą w Katowicach przy ul. Powstańców 8/1 – umowa na kwotę **3 400,00 zł**,
- PROF-MED Przychodnia Medycyny Pracy i Profilaktyki Zdrowotnej Sp. z o. o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Żelaznej 1 - umowa na kwotę **4 720,00 zł**,
- EMC Silesia Sp. z o. o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Morawa 31 - umowa na kwotę **4 320,00 zł**,
- Falck Medycyna Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Olbrachta 94, Centrum Medyczne w Katowicach przy ul. Młyńskiej 23 - umowa na kwotę **858,00 zł**,
- Ośrodek Diagnostyki i Leczenia Chorób Kobięcych oraz Schorzeń Sutka „TOMMED” w Katowicach przy ul. Żelazna 1 - umowa na kwotę **4 720,00 zł**,
- Przychodnia AGMED Sp. z o.o. w Katowicach przy ul. Morcinka 15-17 - umowa na kwotę **3 000,00 zł**,
- Przychodnia NZOZ "Na Witosa" Sp. z o.o. w Katowicach przy ul. Witosa 21 - umowa na kwotę **4 800,00 zł**.

Łącznie na realizację etapu podstawowego Programu w 2017 roku przeznaczono środki finansowe w wysokości **31 418,00 zł**. W ramach zawartych umów objęto badaniami profilaktycznymi w ramach etapu podstawowego **273 osoby**.

2. Program profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku – etap rehabilitacyjny

Z etapu rehabilitacyjnego Programu mogli skorzystać mieszkańcy Katowic, którzy wzięli udział

w etapie podstawowym, w którym stwierdzono u nich niesprawność ruchową. Przeprowadzono dla nich 16-godzinne cykle zajęć rehabilitacyjnych w grupach nie większych niż 10 osób. Udział wzięło w nich łącznie **21 osób**.

Realizatorami etapu rehabilitacyjnego są następujące podmioty wybrane w otwartym konkursie ofert:

- „Fizjo-Med II” Sp. z o. o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Żelaznej 1 - umowa na kwotę **2 400,00 zł**,
- EMC Silesia Sp. z o. o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Morawa 31 - umowa na kwotę **1 820,00 zł**,
- Samodzielny Publiczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Katowicach „Moja Przychodnia” z siedzibą w Katowicach przy ul. PCK 1 - umowa na kwotę **480,00 zł**,
- Szpital Murcki Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach przy ul. Sokołowskiego 2 - umowa na kwotę **248,50 zł**.

łącznie przeznaczono na ten cel kwotę **4 948,50 zł**.

3. Program profilaktyki zachorowań na grypę „Słoneczna Jesień”

Grypa jest ostrą, bardzo zakaźną chorobą układu oddechowego, przebiega z gorączką, kaszlem i ogólnym osłabieniem. Zараżenie grypą następuje drogą kropelkową, choroba ta przenosi się z osoby na osobę. W pewnych sytuacjach może stanowić zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia. Dane WHO wskazują, że grypa jest istotnym problemem zdrowotnym, choruje na nią na świecie ok. 5-25% populacji, umiera 500 000 do 1 000 000 osób rocznie. Większość zgonów dotyczy pacjentów w wieku powyżej 65 roku życia. Główną przyczyną zgonu z powodu zarażenia wirusem grypy nie jest sama choroba, ale występujące po niej powikłania. Do najczęstszych powikłań grypy należą: zapalenie płuc, zapalenie oskrzeli, zapalenie mięśni (w tym mięśnia sercowego), zapalenie spojówek, zapalenie ucha środkowego, ostra niewydolność nerek, zaostrzenie przebiegu astmy i POChP, nasilenie zmian otępiennych u osób starszych.

W obliczu ciągłego zagrożenia tą chorobą oraz licznymi groźnymi dla życia i zdrowia jej powikłaniami, celem jest szczepienie osób starszych, z osłabioną odpornością i schorzeniami przewlekłymi. Dlatego też miasto Katowice w trosce o zdrowie swoich mieszkańców od wielu lat finansuje szczepienia ochronne p/grypie dla osób w wieku powyżej 65 roku życia.

Realizatorami akcji szczepień p/grypie w 2017 roku było 19 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, wybranych w drodze II otwartego konkursu ofert, które realizowały Program w punktach szczepień na terenie różnych dzielnic Katowic. Rozpoczęcie akcji szczepień nastąpiło we wrześniu. Szczepieniami objęto łącznie **2184 mieszkańców**, z tego 238 w domach pomocy społecznej i zakładach opiekuńczo-leczniczych na terenie Katowic. łącznie na ten cel wydatkowano kwotę **74 997,60 zł**.

4. "Program ORTO-VISION - Sprawni do 100 lat!"

Był to program edukacyjno-profilaktyczny realizowany przez Fundację „Pamięć i Pomoc” im. dr. Edmunda Gryglewicza z siedzibą w Katowicach, skierowany do mieszkańców powyżej 55 roku życia. Jego celem była edukacja zdrowotna mieszkańców Katowic oraz popularyzacja wiedzy na temat profilaktyki u chorych z cukrzycą i osteoporozą. Uczestnicy programu, którzy chorują na cukrzycę, mieli wykonywane badanie oczu oraz stanu siatkówki, natomiast uczestnicy zagrożeni osteoporozą mieli przeprowadzane badanie densytometryczne, czyli badanie pomiaru gęstości kości. Badaniom towarzyszyła interpretacja wyniku przez

specjalistę oraz zalecenia do ewentualnego leczenia. W wyniku realizacji programu wyłoniono osoby z nieuleczalną lub źle leczoną osteoporozą oraz osoby zagrożone trwałym uszkodzeniem wzroku z powodu niewiedzy o istnieniu uszkodzeń siatkówki, towarzyszącym cukrzycy. Łącznie objęto badaniami i edukacją zdrowotną 45 mieszkańców Katowic. Na wykonanie tego zadania w 2017 roku przekazano dotację ze środków budżetu miasta Katowice w wysokości **7 000,00 zł**.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Inicjowanie i wspieranie zajęć rekreacji ruchowej dla seniorów, w tym imprez sportowych dla aktywnych seniorów:

W ramach powyższych działań prowadzona była ogólna rehabilitacja ruchowa dla osób objętych wsparciem Dziennych Domów Pomocy Społecznej. Ponadto w ramach programu „Radość życia – Wszystko mogę” prowadzone były zajęcia nordic walking. Dzięki zakupionym kijkom do nordic walking seniorzy biorący udział w programie mają możliwość inicjowania i wspierania rekreacji ruchowej poprzez wspólne wyjścia do różnych ciekawych miejsc w okolicy, takich jak: np. Rybaczówka w Giszowcu, Park Zadole w Ligocie, Park Kościuszki w Katowicach, ZOO i Rosarium w Chorzowie, Dolina „Trzy Stawy”. W zajęciach w ramach ww. programu organizowanych przez TPPS 8 i TPPS 9 w sumie uczestniczyło 66 seniorów. Równocześnie MOPS w Katowicach przekazał w 2017 roku seniorom pozyskane z Urzędu Miasta Katowice bilety na mecz siatkówki w katowickim „Spodku” (4 wejściówki na 12 meczy). Pracownicy socjalni zachęcali do udziału w VI kongresie Obywatel Senior, który odbył się w maju 2017 roku w Parku Śląskim w Chorzowie pod hasłem „na trawie”. W ramach kongresu zorganizowano pilates, jogę śmiechu, nordic walking, trening rowerowy z rowerowymi globtroterami, fitness, gry terenowe. Ponadto odbyły się warsztaty „Senior z juniorem, czy dialog międzypokoleniowy”. W ich trakcie można było się dowiedzieć, w jaki sposób seniorzy mają rozmawiać z młodymi, by się skutecznie porozumieć.

2. Działania na rzecz integracji międzypokoleniowej seniorów:

W ramach działań na rzecz integracji międzypokoleniowej seniorów odbywały się spotkania uczniów gimnazjum z seniorami zamieszkującymi Rodzinny Dom Pomocy przy ul. Krupińskiego 11, w trakcie których prezentowano m.in. wiersze oraz śpiewano piosenki. Spotkania odbywały się zarówno w szkole, jak i w Rodzinnym Domu Pomocy.

Równocześnie w 2017 roku odbyły się następujące wydarzenia z udziałem seniorów oraz dzieci i młodzieży uczęszczających do Świetlic Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych MOPS Katowice:

- obchody Dnia Babci i Dziadka w Schronisku dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi, przygotowane przez wychowanków Świetlicy nr 1 – występy taneczne, poczęstunek, wspólna zabawa taneczna. W obchodach uczestniczyło 8 seniorów;
- w ramach realizacji programu „Dobro powraca” wychowankowie Świetlicy nr 2 w Szopienicach przygotowali drobne upominki wykonane w technice decoupage dla pacjentów Szpitala Geriatrycznego im. Jana Pawła II w Katowicach-Szopienicach. Upominki zostały wręczone w trakcie spotkania wychowanków świetlicy z hospitalizowanymi seniorami na terenie szpitala. Upominki wręczono 24 seniorom;
- przygotowanie laurek i upominków dla swoich babć i dziadków przez dzieci uczęszczające do Świetlicy Specjalistycznej nr 3;

- Spartakiada Sportowa „Zimowa” oraz „Letnia”, w trakcie której dzieci ze Świątlicy nr 3 i seniorzy uczęszczający do Dziennego Domu Pomocy Społecznej nr 7, w grupach mieszanych, rywalizowały ze sobą w zabawach i konkurencjach quizowo-sportowych. W zajęciach uczestniczyło około 21 seniorów;
- wakacyjne zajęcia integracyjne na terenie przy Świątlicy nr 4 z osobami korzystającymi ze wsparcia Dziennego Domu Pomocy Społecznej nr 5 pt. „Muzyka i praca łączy pokolenia”. W trakcie zajęć grupy dzieci z seniorami odgadywali tytuły utworów muzycznych, śpiewali piosenki, tańczyli. Po zakończonych zajęciach w ramach współpracy międzypokoleniowej wychowankowie i seniorzy przygotowali poczęstunek - sałatkę owocową. W zajęciach uczestniczyło około 20 seniorów;
- zajęcia integracyjne na terenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej nr 5, podczas których zostały utworzone drużyny seniorów i wychowanek Świątlicy 4. Uczestnicy wspólnie odgadywali hasła z różnych dziedzin np. zdrowie, rzecz, roślina, praca itp. Po zakończonych zajęciach dzieci i seniorzy wspólnie dyskutowali na temat potrzeb bycia razem, wspólnego spędzania czasu, a także zostali ugoszczeni słodkim poczęstunkiem. W zajęciach uczestniczyło około 20 seniorów.

3. Rozpowszechnianie informacji o organizowanych działaniach na rzecz seniorów:

Pracownicy socjalni MOPS w Katowicach na bieżąco informowali seniorów o działającym na terenie miasta Miejskim Systemie Powiadamiania Ratunkowego „Sygnał życia” – aktywnie włączając się w jego realizację. Promowali również program „Babcia Dziadek i Ja w Katowicach”. Pracownicy MOPS informowali i zachęcali seniorów do udziału w III Katowickim Dniu Aktywnego Seniora, który odbył się w dniu 25 września 2017 roku na katowickim Rynku. Organizatorem wydarzenia było Stowarzyszenie FAMI.LOCK. Hasło imprezy „Jesień życia – jesienią”. Zorganizowano koncerty, gimnastykę na wesoło i seanse filmowe.

W ramach współpracy ze społecznością lokalną pracownicy rozpowszechniali przygotowane przez Urząd Miasta „Informatory dla Seniora”. Informatory trafiły do parafii, Klubów Seniora, spółdzielni mieszkaniowych, przychodni zdrowia i Miejskich Domów Kultury.

Pracownicy socjalni zachęcali osoby w wieku senioralnym do udziału w spotkaniach Klubów Seniora oraz do uczestnictwa w spotkaniach okolicznościowych np. Dnia Babci i Dziadka, z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia. Ponadto seniorzy informowani byli o możliwości wyrobienia Kart Seniora oraz zniżkach jakie można dzięki nim uzyskać. Przekazywano także informacje o ofercie kulturalnej miasta Katowice, w tym repertuaru Teatru Bez Sceny oraz Teatru Wyspiańskiego. Terenowe Punkty Pomocy Społecznej MOPS w Katowicach zorganizowały spotkania z organizacjami kombatanckim, działającymi na terenie miasta Katowice, w trakcie których m.in. zostały przekazane informacje o ofercie miasta Katowice na rzecz seniorów. Zorganizowano 6 spotkań z seniorami.

4. Rozwój efektywnej edukacji prozdrowotnej we wszystkich okresach życia człowieka – promowanie zdrowego stylu życia w każdym wieku:

Pracownicy socjalni MOPS w Katowicach informowali o możliwości skorzystania z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego osoby zainteresowane mogły wykonać różne rodzaje badań dostępnych w ramach programu wraz z interpretacją

uzyskanych wyników oraz skierowaniem do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Informację przekazano 237 osobom. W okresie letnim tj. wzmożonych upałów pracownicy socjalni prowadzili akcję promującą konieczność właściwego nawadniania organizmu, unikania nadmiernego nasłonecznienia, ostrzegali przed wychodzeniem z domów w godzinach przedpołudniowych.

5. Popularyzacja i rozwój oferty edukacyjnej w zakresie prawidłowego żywienia dostosowanego do zmieniającego się organizmu osoby starszej:

Pracownicy socjalni MOPS w Katowicach zachęcali do udziału w VI Kongresie Obywatel Senior, który odbył się 20 maja 2017 roku w Parku Śląskim w Chorzowie. Uczestnicy kongresu mogli wziąć udział w wykładzie o zdrowym stylu życia oraz skorzystać z pomocy specjalistów z zakresu medycyny rehabilitacji a także skorzystać z porad dietetyka.

6. Popularyzacja i rozwój oferty edukacyjnej w zakresie profilaktyki typowych chorób wieku starszego:

Pracownicy socjalni MOPS Katowice informowali o możliwości skorzystania z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego osoby zainteresowane mogły wykonać różnego rodzaju badania. Rozdawano ulotki. Zachęcali również do udziału w VI Kongresie Obywatel Senior, w ramach którego prowadzone były wykłady edukacyjne dotyczące profilaktyki prozdrowotnej.

7. Organizacja spotkań grupowych sprzyjających powstawaniu więzi międzyludzkich i poprawie zdrowia psychicznego:

W ramach powyższych działań prowadzone były dla osób korzystających ze wsparcia Dziennych Domów Pomocy Społecznej oraz Rodzinnego Domu Pomocy zajęcia grupowe, w tym zebrania społeczności, grupy samopomocowe oraz grupy wsparcia. Ponadto w ramach grupy wsparcia „Radość Życia – Wszystko mogę”, odbywały się spotkania seniorów, których jednym z głównych celów było zapewnienie potrzeb towarzyskich i kulturalnych ich uczestnikom, poprzez możliwość wspólnego spędzania czasu wolnego, wspólne wyjścia m.in. do kina, muzeum oraz wycieczki wyjazdowe. W 2017 roku ramach ww. programu realizowanego przez TPPS 8 i TPPS 9 w sumie zorganizowano 16 spotkań, w których uczestniczyło 73 seniorów.

W projekcie „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” realizowanym w ramach Poddziałania 9.1.1. RPO WSL 2014-2020 w Programach Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego w dzielnicy Nikiszowiec-Janów odbyły się spotkania Klubu Społecznościowego „Senior w działaniu”, w których udział wzięło 13 seniorów, natomiast w dzielnicy Bogucice odbyły się zajęcia w ramach „Klubu Seniora”, w których udział wzięło 9 seniorów.

Cel 3. Poprawa kondycji fizycznej i zwiększenie aktywności fizycznej seniorów.

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

1. W ramach poprawy kondycji fizycznej katowickich seniorów Klub Rekreacyjno Sportowy TKKF „Czarni” przy KWK „Wieczorek” realizował zadanie pn. „Aktywny Senior +60”, które

polegało na zapobieganiu wykluczeniu społecznemu osób starszych, organizacji czasu wolnego poprzez udział w zajęciach muzycznych oraz rekreacji ruchowej tj. zajęcia na sali gimnastycznej oraz basenie. Liczba odbiorców zadania 72 osoby, kwota dotacji 18 000,00 zł.

2. Program „**Zdrowy i aktywny senior**” był realizowany przez Fundację Bażantowo z siedzibą w Katowicach, a jego adresatami byli mieszkańcy Katowic w wieku powyżej 60 roku życia, ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku poprodukcyjnym, osób niepełnosprawnych i samotnych. W projekcie wzięło udział 110 osób, które w sposób regularny uczestniczyły w zajęciach rekreacyjnych i ćwiczeniach ogólnorozwojowych (fitness, tenis, basen) oraz korzystały z możliwości diagnostyki dietetycznej oraz fizjoterapeutycznej w celu określenia optymalnego rodzaju aktywności ruchowej. Na wykonanie tego zadania w 2017 roku przekazano dotację w wysokości **43 500,00 zł**.

3. W ramach projektu pn. "Od przedszkola do seniora" realizowanego przez Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach zorganizowano moduł "**Senior - dobre codzienne samopoczucie**". Przeprowadzono 40 godzin zajęć z Nordic Walking dla seniorów, w których wzięło udział łącznie **160 osób**. Przekazano na ten cel dotację w wysokości 109 777,19 zł, z czego na ww. zajęcia kwotę **7 600,00 zł**. Zajęcia były prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę medyczną ŚUM przy udziale studentów studiów stacjonarnych.

Zadania realizowane przez Wydział Sportu i Edukacji Urzędu Miasta Katowice:

Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA wraz z Miastem Katowice zorganizowało rajd sportowy pn. „Sport, rekreacja, aktywny wypoczynek, najlepszą formą utrzymania dobrej kondycji psychofizycznej seniorów – mieszkańców Katowic”. Rajd polegał na zorganizowaniu 5 wyjazdów krajoznawczych wraz z oprawą sportową mających na celu zaktywizowanie środowiska seniorów. Całość działań miała zachęcić do zmiany stylu życia oraz poprawy ogólnej kondycji psychofizycznej. Miasto Katowice przeznaczyło na ten cel 5.000 zł, z którego pokryte zostały koszty transportu seniorów – pensjonariuszy katowickich DDPS, na powyższe wycieczki. Terminy wyjazdów:

04.07. – 40 uczestników,
13.07. – 45 uczestników,
02.08. – 45 uczestników,
9.08. – 42 uczestników,
24.08. – 42 uczestników.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Promowanie inicjatyw dotyczących aktywności fizycznej wśród osób starszych prowadzących siedzący tryb życia:

W powyższe działania wpisuje się prowadzona ogólna rehabilitacja ruchowa dla osób korzystających ze wsparcia Dziennych Domów Pomocy Społecznej oraz zajęcia nordic walking prowadzone w ramach programu „Radość życia – Wszystko mogę”. Seniorzy biorący udział w programie mają możliwość inicjowania i wspierania rekreacji ruchowej poprzez wspólne

wyjścia w różne miejsca w okolicy, takie jak: np. Rybaczówka w Giszowcu, Park Zadole w Ligocie, Park Kościuszki w Katowicach, ZOO i Rosarium w Chorzowie, Dolina „Trzy Stawy”.

MOPS w Katowicach przekazał zainteresowanym seniorom otrzymane z Urzędu Miasta Katowice bilety na mecz siatkówki. Pracownicy socjalni zachęcali osoby starsze do udziału w VI Kongresie Obywatel Senior, który odbył się w Parku Śląskim. Program kongresu w dużej mierze składał się z zajęć sportowych dostosowanych do możliwości seniorów.

Cel 4. Dostosowanie usług społecznych do potrzeb oraz możliwości osób starszych.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Planowanie i organizowanie usług społecznych (w tym zdrowotnych, a także edukacyjnych, kulturalnych, transportowych i rekreacyjnych) z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i dostosowanie ich do zainteresowań oraz możliwości osób starszych:

Powyższe działanie realizowane było w postaci spotkań grupy wsparcia „Radość życia – Wszystko mogę”, której głównym celem jest poprawa sprawności funkcjonalnej i jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, zapewnienie potrzeb towarzyskich oraz kulturalnych poprzez ich aktywizację w tworzeniu sposobu spędzania czasu wolnego, a także poprzez informowanie o możliwości skorzystania z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego osoby zainteresowane mogły wykonać różne rodzaje badań dostępnych w ramach programu. W 2017 roku w ramach programu realizowanego w TPPS 8 i TPPS 9 odbyło się w sumie 85 spotkań, w których uczestniczyło 90 osób.

Ponadto w ramach powyższych działań Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współfinansował wyjazd do Afrykarium we Wrocławiu dla seniorów zamieszkujących dzielnicę Załęże.

W projekcie „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” realizowanym w ramach Poddziałania 9.1.1. RPO WSL 2014-2020¹ w Programach Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego w dzielnicy Nikiszowiec-Janów odbyły się spotkania Klubu Społecznościowego „Senior w działaniu” w tym: warsztaty decoupage - w zajęciach uczestniczyło około 5 seniorów; warsztaty „Stroiki na Wszystkich Świętych” - w zajęciach uczestniczyło około 8 seniorów; spotkania przedświąteczne, w których uczestniczyło 9 seniorów, w czasie których uczestnicy mogli porozmawiać na temat zwyczajów kultywowanych w ich domach, związanych ze Świętami Bożego Narodzenia. W dzielnicy Bogucice odbyły się zajęcia w ramach Klubu „Senior w działaniu”, w których zorganizowano: warsztaty kreatywne - „Porcelana jak malowana” czyli ozdabianie filiżanek według własnych projektów; spotkanie ze specjalistą podologiem, w którym uczestniczyło około 3 seniorów i dietetykiem na temat zdrowego odżywiania w ramach cyklu „Porozmawiajmy o zdrowiu”, którym uczestniczyło 3 seniorów; warsztaty poświęcone przygotowaniom do Świąt Bożego Narodzenia, w trakcie których tworzono świąteczne dekoracje – w warsztatach uczestniczyło około 4 seniorów.

W 2017 roku w ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” finansowanego ze środków unijnych w ramach Poddziałania 9.1.6. RPO WSL 2014 -2020 w Programie Aktywności Lokalnej Wełnowiec-Józefowiec i Dąb zorganizowano zajęcia gimnastyczne dla 20 seniorów, spotkania edukacyjno-integracyjne, w tym spotkanie

¹ Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

święteczne, w których uczestniczyło 14 seniorów, wyjścia integracyjne, w tym wyjście do teatru, w których uczestniczyło 12 seniorów oraz warsztaty artystyczne, w których uczestniczyło 25 seniorów.

Cel 5. Zapewnienie odpowiedniej opieki nad osobami o ograniczonej samodzielności poprzez rozwój usług opiekuńczych.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizując zapisy ustawy o pomocy społecznej daje możliwość skorzystania m.in. katowickim seniorom z pomocy w formie usług opiekuńczych, które obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. W 2017 roku świadczone ww. usługi dla 1 711 osób w łącznej liczbie godzin 362 908,90.

Cel 6. Stworzenie systemów wsparcia dla opiekunów nieformalnych, w szczególności na poziomie lokalnym.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Umożliwienie opieki długo- i krótkoterminowej nad osobą starszą na przykład w przypadku hospitalizacji opiekuna lub opieki wytchnieniowej:

W ramach funkcjonującego w Katowicach systemu wsparcia osób w wieku senioralnym istnieje możliwość skorzystania z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, Dziennych Domów Pomocy Społecznej, Mieszkań Chronionych, Domów Pomocy Społecznej, Rodzinnego Domu Pomocy.

2. Rozwój wolontariatu opiekuńczego (w tym w sąsiedztwie, w środowisku lokalnym):

W 2017 roku realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu „Słonecznik”, którego głównym celem jest utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania, poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych oraz zwiększenie ich poczucia bezpieczeństwa. W 2017 roku ww. pomoc świadczyło 16 wolontariuszy, w łącznej liczbie godzin 640.

W 2017 roku kontynuowano również działania rozwijające współpracę w ramach programu wolontaryjnego „Słonecznik” z Regionalnym Centrum Wolontariatu polegającą przede wszystkim na kierowaniu przez Regionalne Centrum Wolontariatu do tutejszego Ośrodka osób chcących zostać wolontariuszami i współpracować z Ośrodkiem w ramach ww. programu, udzielając wsparcia m.in. osobom starszym i niepełnosprawnym. Ponadto Ośrodek w ramach realizacji programu wolontaryjnego „Słonecznik” podejmował działania polegające na rozpowszechnianiu informacji o programie oraz pozyskiwaniu wolontariuszy poprzez docieranie do różnych osób za pomocą aplikacji – KISS², zamieszczaniu informacji na stronie internetowej Urzędu Miasta Katowice, stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, w informatorze miejskim „Nasze Katowice”, na stronach

² Katowicki Internetowy Serwis SMS-owy

internetowych www.ngo.pl, www.slaskie-wolontariat.org oraz portalu społecznościowym [Facebook.pl](https://www.facebook.com). Prowadzono także akcję rozprowadzania ulotek informacyjnych dotyczących programu „Słonecznik” w katowickich bibliotekach, Miejskich Domach Kultury oraz przekazano informację o poszukiwaniu wolontariuszy do Klubu Wolontariusza Uniwersytetu III Wieku Uniwersytetu Śląskiego. Rozesłano również ogłoszenie o poszukiwaniu wolontariuszy do biur karier śląskich uczelni. Podczas spotkań dla seniorów w ramach realizacji programu „Bezpieczna Przystań” informowano seniorów o zasadach działania programu i możliwości skorzystania z pomocy wolontariuszy, jak również wskazywano na możliwość zostania wolontariuszem pomagającym osobom potrzebującym. Przeprowadzono także spotkanie informacyjne dotyczące tematyki wolontariatu w Szkole Podstawowej nr 42 w Katowicach – Szopienicach, w której uczestniczyło 23 dzieci i w Zespole Szkół Poligraficzno – Mechanicznych w Katowicach – Piotrowicach, w której uczestniczyło około 20 osób. Łącznie około 43 dzieci i młodzieży.

Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa osób starszych i przeciwdziałanie stosowanym wobec nich nadużyciom.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Zwiększenie świadomości osób starszych na temat sytuacji przemocy oraz o instytucjach, do których można się zwrócić w sytuacjach doświadczenia przemocy:

Dnia 6 lutego 2017 roku w trakcie zajęć programu „Radość życia – Wszystko mogę” omówiono temat dotyczący bezpieczeństwa seniorów tj. omówiono podstawowe zasady zachowania w domu, gdy senior mieszka samotnie, zachowania w banku w sytuacji pobierania pieniędzy, zachowania na poczcie w sytuacji np. dokonywania opłat. Omówiono nowe metody popełniania przestępstw wobec seniorów: „na wnuczka”, „na gazownika” czy pracownika TAURON, „na hydraulika”, „na kuriera”, „na dotację”, „na urzędnika”. Omówiono również następujące zagadnienia: wygląd legitymacji pracownika socjalnego, zagrożenia wynikające z zawierania umów na odległość przez telefon lub Internet oraz niebezpieczeństwa zatrucia czadem przy ogrzewaniu piecami węglowymi. W spotkaniu uczestniczyło 45 seniorów.

Seniorzy mogli korzystać ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, który pomaga wszystkim mieszkańcom Katowic w różnych sytuacjach kryzysowych, także tych związanych z występowaniem przemocy domowej. W 2017 roku z usług Ośrodka skorzystało 17 osób powyżej 65 roku życia doświadczających przemocy oraz 7 powyżej 65 roku życia sprawujących przemoc, zatem łączna liczba osób starszych objętych w 2017 roku wsparciem OIK to 23 osoby. Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS ze szczególną uwagą odpowiada na wszelkie zgłoszenia o krzywdzeniu osób starszych, ponieważ ze względu na ograniczenia wynikające np. ich z wieku czy stanu zdrowia jest to grupa wymagająca często dodatkowego wsparcia. W tym też celu ważna jest ścisła współpraca różnych służb i instytucji w planowaniu i realizowaniu działań na rzecz poprawy poziomu bezpieczeństwa osób starszych.

W indywidualnych kontaktach w trakcie wizyt w środowisku pracownicy socjalni na bieżąco podejmowali tematykę związaną z pojawiającymi się zagrożeniami dla seniorów związanymi z wyłudzeniami na tzw. „wnuczka”, „gazownika”, „na kuriera” itp., kradzieżami, udostępnianiem danych osobowych, wyłudzeniem kredytów itp. Pracownicy socjalni ponadto uczulali osoby starsze, aby w sytuacji powzięcia podejrzenia, że mogą stać się ofiarą

przestępcy kontaktowali się z rodziną czy pracownikiem socjalnym lub informowali Policję. Pracownicy MOPS włączyli się w realizację programu profilaktyczno – edukacyjnego Komendy Miejskiej Policji „Bezpieczna Przystań” kierowanego do osób w wieku senioralnym, który ma na celu ograniczenie liczby zdarzeń negatywnych, których ofiarami są osoby starsze jako grupa szczególnie narażona na ryzyko stania się ofiarami zdarzeń kryminalnych.

W ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” finansowanego ze środków unijnych w Programie Aktywności Lokalnej Wełnowiec-Józefowiec i Dąb seniorzy wzięli udział w debacie społecznej nt. bezpieczeństwa, dotyczącej przeciwdziałania wykorzystywaniu osób starszych do celów przestępczych, zorganizowanej w dniu 23 listopada 2017 roku w Miejskim Domu Kultury Filia Dąb. W debacie wzięło udział około 16 osób.

Cel 8. Rozwój oferty edukacyjnej dla osób starszych w obszarach zgodnych z potrzebami.

Zadania realizowane przez Wydział Sportu i Edukacji Urzędu Miasta Katowice:

Dotacja dla Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z przeznaczeniem na edukację ustawiczną osób starszych – działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku. W 2017 roku podpisano umowę dotacji na 30.000 zł, z czego uczelnia wykorzystwała 29.676,80 zł. Dotacja została wykorzystana na prowadzenie wykładów i zajęć ćwiczeniowych o różnorodnej tematyce dla około 1000 słuchaczy, wycieczki edukacyjno-krajoznawcze, wydanie gazety „Seniorzy” oraz zakup materiałów dydaktycznych i edukacyjnych dla UTW.

Cel 9. Upowszechnianie edukacji obywatelskiej.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Rozwijanie u osób starszych kompetencji społecznych i obywatelskich, w tym motywowanie do podejmowania aktywności obywatelskiej i wolontariatu:

W 2017 roku realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu „Słonecznik”. Celem programu było utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania, poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa. W 2017 roku w ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” finansowanego ze środków unijnych Poddziałania 9.1.6 RPOWSZ 2014-2020 w Programie Aktywności Lokalnej Wełnowiec-Józefowiec i Dąb zorganizowano spotkanie świąteczne, które połączone było z prelekcją Mileny Skupień-Lisgarten z Regionalnego Centrum Wolontariatu na temat wolontariatu senioralnego. W spotkaniu udział wzięło 14 osób.

Cel 10. Upowszechnianie edukacji w zakresie nowych technologii.

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

1. Parafia Ewangelicko – Augsburska, Katowice, ul. Warszawska 18 – zajęcia aktywizujące dla osób starszych m.in. zajęcia komputerowe, kawiarenka internetowa, spotkania przy kawie

oraz wyjścia na obiekty sportowe. Seniorzy spotykali się codziennie. Liczba odbiorców zadania 20 osób, kwota dotacji 15 000,00 zł.

2. Aktywny Senior w Śląskim Oddziale Fundacji Polskich Kawalerów Maltańskich w Warszawie, Pomoc Maltańska, oddział w Katowicach, spotkania dla seniorów o tematyce: kurs pierwszej pomocy, kurs obsługi komputera, spotkania z psychologiem, prawnikiem, warsztaty wizerunku i wiele innych. W projekcie udział wzięło 22 osoby, kwota dotacji 11 000,00 zł.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

W ramach programu profilaktyczno-edukacyjnego „Bezpieczna Przystań” w formie „Akademii Bezpiecznego Seniora” odbył się cykl 5 spotkań grupy seniorów z partnerami programu obejmujący szeroki zakres bezpieczeństwa. Podczas jednego z modułów seniorzy spotkali się z przedstawicielami Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Katowicach oraz mogli dowiedzieć się jak działa numer ratunkowy 112. Jednym z elementów spotkania była nauka obsługi smartfona w podstawowym zakresie, nakierowana na nabycie umiejętności poprawnego zaprogramowania urządzenia do szybkiego wybierania numeru ratunkowego. W ramach spotkań grupy wsparcia „Radość życia - Wszystko mogę” seniorzy w czasie wolnym od zajęć tematycznych mogli uczyć się obsługi komputera oraz smartfona.

Cel 11. Rozwój aktywności obywatelskiej osób starszych.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Zapewnienie osobom starszym i ich rodzinom dostępu do informacji, porad prawnych, obywatelskich i konsumenckich, rzecznictwa interesów tej grupy, wsparcia psychologicznego i w postaci mediacji oraz rozwój kanałów informacyjnych i struktur poradnictwa i wsparcia: Każda osoba starsza ma możliwość skorzystania ze wsparcia w formie mediacji, pomocy terapeutycznej i poradnictwa specjalistycznego, w tym pomocy psychologicznej świadczonych przez specjalistów zatrudnionych w MOPS. Ponadto w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach świadczone jest wsparcie w postaci poradnictwa prawnego.

II. KONTYNUACJA ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ MIASTO KATOWICE NA RZECZ SENIORÓW.

Zadania realizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Wydział Polityki Społecznej oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w 2017 r. kontynuował zadania zainicjowane w latach ubiegłych, były to:

1. Program z zakresu polityki społecznej „Aktywni Seniorzy” wprowadzony Uchwałą Nr XL/916/13 Rady Miasta Katowice z dnia 11 września 2013r. Program jest skierowany do osób, które ukończyły 60 rok życia i są zameldowane w Katowicach. Celem programu jest podniesienie aktywności i sprawności katowickich seniorów poprzez zwiększenie dostępności do dóbr kultury, zachęcenie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i edukacyjnych. Każdemu seniorowi, który złoży wniosek o wydanie karty „Aktywnego Seniora” przysługują zniżki oraz rabaty udzielone przez samorządowe instytucje kultury, sportu, rekreacji i edukacji miasta Katowice oraz przedsiębiorców prowadzących

działalność gospodarczą. Liczba wydanych kart w 2017 roku – 2012. Kwota dotacji w 2017 roku 40 000,00 zł.

2. Działalność Rady Seniorów miasta Katowice, która ma charakter opiniodawczy, doradczy i inicjatywny dla władz miasta. Z inicjatywą powołania Rady Seniorów miasta Katowice wystąpiła Rada Miasta Katowice Uchwałą Nr XLIII/1018/13 Rady Miasta Katowice w sprawie podjęcia inicjatywy powołania Rady Seniorów Miasta Katowice. W dniu 10 marca 2017 roku Prezydent Miasta Katowice powołał II kadencję Rady Seniorów Miasta Katowice. Członkowie Rady Seniorów spotykali się cyklicznie raz w miesiącu i omawiali kwestie związane z polityką senioralną.

3. Kawa za „złotówkę” dla seniorów – katowiccy seniorzy mają możliwość spędzania czasu w miłej atmosferze przy filiżance kawy lub herbaty za symboliczną złotówkę w następujących restauracjach:

- Spółdzielni Socjalna Mastvita w Katowicach przy ul. Mielęckiego 4,
- Restauracji Akwarium w Katowicach przy ul. Jana III Sobieskiego 11.

4. Program „Babcia, dziadek i ja w Katowicach” - program adresowany jest do: dziadków/babć z wnukami, w tym także do dziadków/babć pełniących funkcję rodzin zastępczych, mających pod swoją opieką wnuczeta w różnym wieku i na różnych etapach rozwoju psychospołecznego. W ramach programu za okazaniem specjalnej legitymacji dziadkowie z wnukami skorzystać mogą m.in. z bezpłatnych porad: psychologa, pedagoga; z darmowych/ulgowych wejść: na kąpieliska oraz lodowiska miejskie, na przedstawienia teatralne dla dzieci (w Śląskim Teatrze Lalki i Aktora „Ateneum”), do Muzeum Historii Katowic, do sal zabaw („Lizy”, „Nibylandia”), czy chociażby Wesołego Miasteczka. W 2017 roku wydano 178 legitymacji.

5. Kluby Seniora w Katowicach - seniorzy miasta Katowice mogą aktywnie i ciekawie spędzać czas oraz rozwijać swoje zainteresowania w Klubach Seniora.

W programie m.in.: wyjścia na koncerty, do kina, do teatru, porady specjalistyczne w tym zdrowotne, prawne, warsztaty zajęciowe, wykłady oraz pogadanki, spotkania z ciekawymi ludźmi. Kluby Seniora znajdują się w Katowicach przy ul. Witosa 17, ul. Hetmańska 1, ul. Panewnicka 75, ul. Grażyńskiego 5, ul. Al. Korfantego 84a. Liczba osób korzystających z klubów 237 osoby, kwota dotacji 61 048,00 zł.

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Usługi świadczone są przez firmy, organizacje pozarządowe, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy.

Wykaz realizatorów, którzy w 2017 roku świadczyli usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze zgodnie z ustawą prawo zamówień publicznych:

	Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób*	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług wg obowiązującej umowy (w zł.)**	Średni koszt roboczogodz. poniesiony przez MOPS
1	Śląski Zarząd Wojewódzki PKPS Katowice, ul. Korfantego 84a	Opiekuńcze część 1***	-	3 769,05	31 283,13	8,30	-
2	Agencja Służby Społecznej Kościelak Spółka Jawna Warszawa, ul. Kwiatowa 7a	Opiekuńcze część 2***	-	2 977,00	34 235,50	11,50	-
3	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 3***	-	3 678,17	30 823,07	8,38	-
4	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 4***	-	2 913,08	24 003,78	8,24	-
5	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 1***	-	130,27	1 336,57	10,26	-
6	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 2***	-	1 200,25	12 146,53	10,12	-
7	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „Convivere” Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 3***	-	146,25	1 490,30	10,19	-
8	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dabrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne opiekuńcze część 4***	-	317,05	3 639,74	11,48	-
9	Śląski Zarząd Wojewódzki PKPS Katowice, ul. Korfantego 84a	Opiekuńcze część 1	483	84 646,17	1 527 737,05	18,05	18,05
10	Agencja Służby Społecznej Kościelak Spółka Jawna Warszawa, ul. Kwiatowa 7a	Opiekuńcze część 2	451	77 950,50	1 418 571,70	18,20	18,20

11	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 3	359	78 648,28	1 470 722,89	18,70	18,70
12	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 4	329	63 553,65	1 188 453,28	18,70	18,70
13	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 1	28	3 610,60	72 212,00	20,00	20,00
14	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 2	121	29 212,42	584 048,40	20,00	20,00
15	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „Convivere” Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 3	28	3 525,73	70 526,60	20,00	20,00
16	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno- Opiekuńczy Alicja Kluczna Dabrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne opiekuńcze część 4	71	6 527,43	120 757,59	18,50	18,50
17	Usługi Opiekuńczo-Pielęgnacyjne oraz Transportowe Beata Janota- Niklańska ul. Kurpiowska 13/22 Katowice	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	103,00	2 150,00	20,00/23,00	20,87
RAZEM:			1 871	362 908,90	6 594 138,13	-	-

**W podanej liczbie osób występują przypadki, że ta sama osoba ma przyznane dwa rodzaje usług: usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.*

***Podana cena 1 godziny usług dotyczy usług wykonywanych w dni robocze i dni wolne/święteczne oraz w godzinach nocnych.*

**** W I'17 zapłacono za usługi w XII'16 na podstawie stawki obowiązującej do 31.12.2016 r.*

2. Dienne Domy Pomocy Społecznej

Dienne Domy Pomocy Społecznej są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Podopieczni korzystali z usług sieci 9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej:

Lp.	Nazwa i adres Dziennego Domu Pomocy Społecznej	Prowadzony przez:	Liczba miejsc Pobyt/ Posiłki na wynos	Liczba osób, które skorzystały z DDPS Pobyt/Posiłki na wynos	Koszt osobodnia Pobyt/ Posiłki na wynos (w zł.)	Wykonanie za I-XII.2017 r. (w zł.)
1	DDPS 2 ul. Głogowska 23	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA*	50/30	58/38	21,45/16,60*	132 007,97
		Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA**			26,03/12,50**	-
2	DDPS 5 ul. Świdnicka 35	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA*	45/30	55/44	24,20/17,40*	141 346,56
		Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA**			26,03/12,50**	-
3	DDPS 1 ul. Czecha 2	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa sp. z o.o.*	50/20	68/25	28,10/13,00*	129 920,98
		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”***			26,58/13,30**	-
4	DDPS 4 ul. Wiślana 9	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa sp. z o.o.*	45/30	56/48	28,50/13,10*	134 131,38
		Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”***			26,58/13,30**	-
5	DDPS 3 ul. Tysiąclecia 45	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA*	37/21	45/28	26,80/14,06*	116 621,40
		Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA**			26,49/13,25**	-
6	DDPS 6 ul. Oblatów 24	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA*	98/65	118/93	28,84/14,60*	284 003,92
		Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA**			26,49/13,25**	-

7	DDPS 7 ul. Gliwicka 74	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA*	41/26	54/28	26,00/14,26*	116 485,20
		Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA**			26,49/13,25**	-
8	DDPS ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka*	36/20	43/33	25,00/14,60*	103 737,60
		Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka**			26,90/14,90**	-
9	DDPS - Dąb ul. Dębowa 23	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka*	25/20	40/27	26,25/14,60*	76 980,03
		Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka**			26,90/14,90**	-
RAZEM:			427/262	537/364	-	1 235 235,04

*Umowy zawarte do 31.03.2017 r. na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych.

** Umowy od 01.04.2017 r. zawarte z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie – realizatorzy otrzymują dotację celową.

Dzienne Domy Pomocy Społecznej zapewniają swoim pensjonariuszom następujące rodzaje usług: pobyt w godz. 8.00 do 16.00 od poniedziałku do piątku oraz wyżywienie (śniadanie i obiad) na miejscu, posiłki na wynos, usługi higieniczne (natrysk, usługi pralnicze), terapię zajęciową, trening umiejętności, ogólną rehabilitację ruchową, porady i wsparcie psychologiczne indywidualne, grupowe zajęcia psychologa ze społecznością pensjonariuszy, grupy wsparcia, grupy samopomocowe, zebrania społeczności, imprezy organizowane na terenie i poza ośrodkiem wsparcia.

3. Mieszkania Chronione

Mieszkanie Chronione ma za zadanie zapewnienie odpowiedniego wsparcia w środowisku i umożliwienie samodzielnego życia osobom, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez dom pomocy społecznej, a usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są niewystarczające lub ze względu na warunki mieszkaniowe czy bytowe, są trudne do realizacji. Na terenie Katowic działają trzy Mieszkania Chronione będące jednostkami organizacyjnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach:

- Mieszkanie Chronione dla osób starszych

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla 8 osób.

- Mieszkanie Chronione dla osób z upośledzeniem umysłowym

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Gliwickiej 74a i przeznaczone jest dla 7 osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim i umiarkowanym.

- Mieszkanie Chronione dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych

Mieszkanie mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla 6 osób.

W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych w mieszkaniach chronionych skorzystało:

- 10 osób w mieszkaniu chronionym dla osób starszych przy ul. Łętowskiego 6a,

- 9 osób w mieszkaniu chronionym dla osób z upośledzeniem umysłowym przy ul. Gliwickiej 74,

- 10 osób w mieszkaniu chronionym dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych przy ul. Łętowskiego 6a.

Wydatki na realizację zadania wyniosły 748 407,66 zł.

4. Domy Pomocy Społecznej

Domy Pomocy Społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2017 roku MOPS przeprowadził **383** postępowań administracyjnych w sprawie skierowania osób starszych i/lub niepełnosprawnych do Domu Pomocy Społecznej (DPS), z czego:

a) **183** osoby skierowano do DPS na terenie Katowic (w tym 37 osób skierowano również do DPS położonych na terenie innych powiatów),

b) **184** osoby zostały skierowane do DPS położonych na terenie innych powiatów, w tym:

- **91** osób do DPS dla osób w podeszłym wieku,
- **52** osoby do DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych,
- **13** osób do DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- **11** osób do DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
- **16** osób do DPS dla osób niepełnosprawnych fizycznie,
- **1** osoba do DPS dla osób uzależnionych od alkoholu.

c) **9** osobom odmówiono skierowania do DPS,

d) w **44** przypadkach umorzono postępowanie z powodu zgonu osoby bądź rezygnacji z umieszczenia.

Ruch pensjonariuszy w DPS na terenie Katowic oraz na terenie innych powiatów przedstawiał się następująco:

Dom	Liczba miejsc	Stan na dzień 31.12.2017	Zmarło lub zrezygnowało w 2017 r.	Przyjęto w 2017 r.	Liczba osób wpisanych na listę osób oczekujących	W tym liczba osób oczekujących z wydaną decyzją o umieszczeniu na dzień 31.12.2017 r.
DPS „PRYZSTAŃ” przy ul. Adamskiego 22	88	88	17	17	43	11
DPS „ZACISZE” przy ul. Traktorzystów 42	98	97	27	26	87	15
DPS „SENIOR RESIDENCE” przy ul. Pijarskiej 4	97, w tym 80 dla mieszkańców Katowic	95, w tym 17 osób spoza gminy Katowice	36, w tym 10 osób spoza gminy Katowice	48, w tym 9 osób spoza gminy Katowice	56, w tym 1 osoba oczekująca spoza gminy Katowice	6, w tym 1 osoba spoza gminy Katowice

DPS na terenie innych powiatów	-	-	112*	104	159	-
--------------------------------	---	---	------	-----	-----	---

*w tym 6 osób przeniesionych do DPS na terenie Katowic

Domy Pomocy Społecznej na terenie Katowic

Dom	Liczba osób przebywających w DPS na nowych zasadach (stan na 31.12.2017)	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS
DPS „PRZYSTAN” ul. Adamskiego 22	78	3 918,76 zł
DPS „ZACISZE” ul. Traktorzystów 42	89	3 672,81 zł
DPS „SENIOR RESIDENCE” ul. Pijarska 4	95, w tym 17 osób spoza gminy Katowice	3 622,00 zł – dla mieszkańców Katowic 3 807,00 zł – dla osób spoza gminy Katowice

Domy Pomocy Społecznej na terenie innych gmin

	Liczba osób, które przebywały w DPS, na nowych zasadach	Koszt pobytu mieszkańców Katowic w dps na terenie innych gmin
DPS na terenie innych gmin	642	15 138 030,48 zł

5. Rodzinny Dom Pomocy Społecznej

Zgodnie art.52 ust.1 ustawy o pomocy społecznej osoba wymagająca z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie pobytu w Rodzinnym Domu Pomocy. Dom ten dysponuje **8** miejscami. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby od 1 stycznia 2017 roku wynosi **2700,00 zł**.

W ramach swojej działalności, Rodzinny Dom Pomocy zapewnia usługi bytowe: miejsce pobytu, wyżywienie i utrzymanie w czystości oraz usługi opiekuńcze, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, niezbędną pomoc w załatwieniu spraw osobistych, a także kontakt z otoczeniem, organizację czasu wolnego, jak również pomoc w zakupie odzieży i obuwia i niezbędnych artykułów osobistego użytku.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku z usług Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej skorzystało **11** osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły **252 754,98 zł**.

6. Praca socjalna

Praca socjalna ma na celu ułatwianie osobom potrzebującym kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, rozpowszechnienie idei wolontariatu, zapewnienia możliwości objęcia wsparciem wolontarystycznym dla osób potrzebujących pomocy oraz zachęcanie do skorzystania przez

osoby starsze i niepełnosprawne z przysługujących im uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.

7. Realizacja systemu wsparcia przy wykorzystaniu świadczeń finansowych w celu zaspokojenia codziennych potrzeb życiowych:

- a) ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało **1 753** osoby (m.in. w formie zasiłku celowego na zakup opału, leków, zasiłku okresowego, zasiłku stałego, usług opiekuńczych, usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Domu Pomocy Społecznej);
- b) z zasiłku pielęgnacyjnego wypłacanego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystało **1 097** osób, w tym **294** osoby z tytułu wieku oraz **803** osoby z tytułu niepełnosprawności;
- c) z dodatku mieszkaniowego wypłacanego na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych skorzystało **757** osób, w tym **493** osób skorzystało również z dodatku energetycznego wypłacanego na podstawie ustawy Prawo energetyczne;
- d) z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych skorzystało:
 - **71** osób w formie turnusu rehabilitacyjnego,
 - **2** osoby w formie usuwania barier w komunikowaniu się,
 - **9** osób w formie dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego.

8. Współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, np. instytucjami miejskimi na rzecz realizacji celów i założeń programu.

Pracownicy socjalni w ramach realizowanego programu nawiązali również współpracę z różnymi organizacjami instytucjami także w celu zabezpieczenia szczególnych potrzeb mieszkańców Katowic po siedemdziesiątym roku życia.

Lp.	Rodzaj sprawy	Ilość osób
1.	Zgłoszenie z KZGM w sprawach mieszkaniowych	77
2.	Zgłoszenia ze spółdzielni mieszkaniowych w sprawach mieszkaniowych	31
3.	Zgłoszenia od prywatnych właścicieli w sprawach mieszkaniowych	9
4.	Skierowanie do prawnika - konsultacje prawne	104
5.	Skierowanie do psychologa	50
6.	Wsparcie w formie wolontariatu	13
7.	Osoby do objęcia wsparciem zgłoszone przez Policję	56
8.	Osoby zgłoszone do objęcia wsparciem przez inne instytucje	137

9. Program „Słonecznik”

W 2017 roku realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu „Słonecznik”. Adresatami programu były osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne, które z powodu swych ograniczeń wymagają wsparcia ze strony wolontariusza Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Główny cel pomocy w ramach programu to:

- utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych,
- poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Usługi wolontariuszy realizowane były bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia.

Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	
Liczba wolontariuszy (liczba umów)	16 (19)
Liczba godzin wolontariatu	637,75
Oszczędności dla MOPS (w zł.)*	11 911,99

* obliczono na podstawie obowiązujących stawek za usługi opiekuńcze

11. Grupa wsparcia „Radość życia – Wszystko mogę”

Program realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Boja Żeleńskiego 83. Celem głównym programu jest poprawa sprawności funkcjonalnej i jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, zapewnienie im potrzeb towarzyskich, kulturalnych poprzez ich aktywizację, zapewnienie im możliwości ciekawego/aktywnego spędzania czasu wolnego. Zgodnie z założeniami programu jest to grupa otwarta, dla osób w wieku 50+, starszych lub niepełnosprawnych (mieszkańców Katowic), które chcą być jeszcze aktywne i dawać przykład dla innych. Każda osoba w trakcie spotkań robi to, na co ma ochotę tzn. część wykonuje prace ręczne w ramach terapii zajęciowej, inni rozwiązują krzyżówki, inni z kolei uczą się obsługi komputera, smartfonów czy podstawowych zwrotów z języka angielskiego. W przypadku, gdy dane zajęcia są typowo tematyczne, wtedy cała grupa bierze w nich udział jednocześnie. Dodatkową atrakcją jest udział w imprezach integracyjnych z młodzieżą np. z okazji Dnia Seniora, wycieczkach autokarowych itp. Realizowane też są wyjscia do kin, teatrów, muzeów lub innych atrakcyjnych miejsc. W 2017 roku z zaproponowanych zajęć w ramach programu skorzystało 65 osób.

Program o tej samej formule realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Kołodzieja 42. W 2017 roku z zajęć w ramach programu skorzystało 20 osób.

Moduł psychologiczny do programu „Radość życia – Wszystko mogę”

W 2017 roku psychologowie Ośrodka kontynuowali współpracę z koordynatorem programu grupy wsparcia „Radość życia – wszystko mogę”. Wzbogacono aktualnie istniejący program o moduł zajęć o charakterze psychologicznym. Zajęcia z psychologami odbywały się zazwyczaj raz w miesiącu, w trakcie planowanych spotkań grupy wsparcia, tj. w poniedziałki w godz. 10:00-13:00.

Celem warsztatów była ogólna poprawa samopoczucia i funkcjonowania uczęszczających na zajęciach seniorów. Zajęcia dotyczyły norm i zasad panujących w grupie, komunikacji, umiejętności współpracy, tolerancji, poczucia własnej wartości, itp. Zamierzeniem osób prowadzących była poprawa funkcjonowania i współpracy członków grupy, zwiększenie otwartości, uwrażliwienie na potrzeby innych, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, wzrost poczucia własnej wartości oraz w konsekwencji zwiększenie satysfakcji z własnego życia.

Średnia liczba uczestników zajęć w 2017 r.	70
Liczba przeprowadzonych zajęć w 2017 r.	6
Liczba godzin zajęć w 2017 r.	18

12. Miejski System Powiadamiania Ratunkowego „Sygnał życia”

W ramach realizacji celu jakim jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych kontynuowano Miejski System Powiadamiania Ratunkowego. System ten kierowany jest do osób, które nie zawsze są w stanie porozumieć się z dyspozytorem przyjmującym zgłoszenie i udzielić informacji koniecznych do udzielenia pomocy w sytuacji zagrożenia. Uczestnik Systemu Powiadamiania Ratunkowego musi posiadać telefon stacjonarny bądź komórkowy/smartfon z przyciskami, w którym zostanie zaprogramowany numer alarmowy. W sytuacji zagrożenia po naciśnięciu przycisku dyspozytor w Miejskim

Centrum Ratownictwa uzyskuje informacje o konieczności udzielenia pomocy oraz dane osoby zgłaszającej. W roku 2017 objęto systemem 45 nowych osób.

13. „Bezpieczna przystań – program profilaktyczno-edukacyjny”

Komenda Miejska Policji w Katowicach, wspólnie z partnerami programu (w tym MOPS Katowice) realizuje w latach 2017 -2018 kolejną edycję programu profilaktyczno - edukacyjnego „Bezpieczna Przystań”.

Program ma na celu ograniczenie liczby zdarzeń negatywnych, których ofiarami są osoby starsze, grupa szczególnie narażona na ryzyko stania się ofiarami zdarzeń kryminalnych. Ze względu na pojawiające się nowe zagrożenia związane z rozwojem nowoczesnych technologii program ma także na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu seniorów. Adresatami programu są mieszkańcy Katowic w grupie wiekowej „65+” oraz inne osoby zainteresowane przedmiotową problematyką.

W ramach programu w formie „Akademii Bezpiecznego Seniora” odbywał się w 2017 roku cykl 5 spotkań grupy seniorów z partnerami programu obejmujący szeroki zakres bezpieczeństwa tj. z: policjantem (wiktymologiczne aspekty bezpieczeństwa), strażakiem (bezpieczeństwo przeciwpożarowe i zatrucia tlenkiem węgla), pracownikiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (bezpieczeństwo socjalne), przedstawicielem Narodowego Banku Polskiego (bezpieczne finanse) oraz pracownikiem Centrum Powiadomienia Ratunkowego (telefon ratujący życie, ratownictwo medyczne).

Seniorzy od specjalistów MOPS Katowice z zakresu bezpieczeństwa socjalnego dowiedzieli się m.in. czym zajmuje się Terenowy Punkt Pomocy Społecznej, do kogo mogą zwrócić się o pomoc oraz jakie usługi oferuje pomoc społeczna. Seniorzy oprócz informacji na temat świadczeń finansowych czy rzeczowych dowiedzieli się, że mogą skorzystać z oferty pomocy opiekuńczej, bezpłatnego poradnictwa prawnego oraz wsparcia w ramach bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (np. psychologicznego, pedagogicznego) oraz w zakresie mediacji, wsparcia terapeutycznego, a także usług opiekuńczych, wolontaryjnych, sąsiedzkich czy innych form wsparcia w miejscu zamieszkania (dostępnego m.in. dzięki realizacji projektów i programów na terenie miasta Katowice dla seniorów). Uczestnicy dodatkowo otrzymali informatory dla seniorów oraz ulotki opisujące szeroki zakres działalności Ośrodka.

Pracownicy Ośrodka w 2017 r. przeprowadzili 5 spotkań z seniorami, z których każde odbyło się w innej dzielnicy Katowic.

- 27.04.2017 r. spotkanie z seniorami z rejonu osiedla Tysiąclecia, które miało miejsce na terenie parafii Matki Boskiej Piekarskiej w Katowicach;
- 09.05.2017 r. spotkanie z seniorami z dzielnicy Zawodzia, które odbyło się w siedzibie Miejskiego Domu Kultury;
- 21.06.2017 r. spotkanie z seniorami z dzielnicy Nikiszowiec, które miało miejsce na terenie parafii Św. Anny;
- 16.10.2017 r. spotkanie z seniorami z Bractwa Aktywnego Seniora, które odbyło się w siedzibie Rady Jednostki Pomocniczej nr 8 na terenie dzielnicy Załęża;
- 16.11.2017 r. spotkanie z seniorami z Klubu Seniora „Superjednostka”, które miało miejsce w jego siedzibie na terenie dzielnicy Śródmieście.

III. UDZIAŁ KATOWICKICH INSTYTUCJI KULTURY W DZIAŁANIACH NA RZECZ SENIORÓW.

1. Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum”

W Teatrze odbyły się wydarzenia skierowane do Seniorów:

- wystawa prac plastycznych Jana Szmatloch pn. „Grafika” w Galerii ATENEUM przy ul. 3 Maja 25 od 19 maja do 30 czerwca 2017 r.,
- recital Krystyny Nowińskiej „Nie odchodź ode mnie. Piosenki o miłości” w Galerii ATENEUM 25 listopada 2017 r.

2. Galeria Sztuki Współczesnej BWA

W ramach programu Katowicki Senior w Mieście w Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach odbyły się następujące działania:

- oprowadzanie kuratorskie dla seniorów po wystawie: „Abstrakcja użytkowa”,
- 2 warsztaty podstaw rysunku dla seniorów. Na zajęciach uczestnicy dowiedzieli się m.in. jak prawidłowo przenieść widziane obiekty i ich proporcje na płaszczyznę kartki, jak uzyskać wrażenie trójwymiarowości, jak poprawnie operować światłocieniem.

Ponadto Seniorzy posiadają zniżkę 50% na bilet wstępu na wystawy prezentowane w Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach – cena biletu dla Seniorów: 1,50 zł.

3. Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”

Instytucja zorganizowała następujące wydarzenia przeznaczone dla osób starszych:

- koncert dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku z cyklu „Muzyka na receptę”, 24.01.2017 r. w Filharmonii Śląskiej,
- koncert z cyklu „Muzyka na receptę” dla Stowarzyszenia „Kobiety Śląska”, 16.03.2017 r. w siedzibie MDK „Koszutka”.

4. Muzeum Historii Katowic

W 2017 roku Muzeum zorganizowało w ramach Programu:

- oprowadzania kuratorskie w specjalnej formie dla seniorów po wystawach czasowych, które pozwoliły na dotarcie do osób starszych, rzadziej uczestniczących w wernisażach,
- wykłady historyczne dla seniorów, którzy zazwyczaj nie uczestniczą tego rodzaju wydarzeniach. Muzeum przygotowało trzy cykle wykładów: prof. E. Chojeckiej, dra Zygmunta Woźniczki, a także dwie konferencje i wykłady w ramach festiwalu Nordalia,
- wycieczka dla Seniorów w ramach akcji „Weekend dla seniora. Śladami Ewangelików w Katowicach” w 18.11.2017 i 25.11.2017 wycieczka do Muzeum Kościoła Ewangelickiego.

5. Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach

Biblioteka zrealizowała imprezy skierowane do osób w wieku senioralnym w związku ze świętami oraz dniami szczególnymi:

- Dzień Babci i Dziadka – imprezy o charakterze integrującym dziadków i wnuki (21-22 stycznia),
- Światowy Dzień Chorego - imprezy przeprowadzane w ośrodkach dla osób niepełnosprawnych i w szpitalu (11 lutego)
- Międzynarodowy Dzień Osób Starszych – imprezy integracyjne organizowane w zakładach opiekuńczo-pielęgnacyjnych (1 października),
- Europejski Dzień Seniora – zajęcia integracyjne dla seniorów (20 października).

Biblioteka oferuje również zajęcia cykliczne, skierowane dla osób w wieku 60+:

- Warsztaty umiejętności – zajęcia dla kreatywnych miłośniczek różnych technik rękodzieła artystycznego i tradycyjnego w Filii nr 10,
- Konwersatoria języka angielskiego – zajęcia prowadzone w godzinach dogodnych dla seniorów w Filiach nr: 7, 12, 14, 16 i 32,
- Nie tylko dzieci buszują w sieci - warsztaty z podstaw obsługi komputera, realizowane w filiach MBP.
- Programy i projekty specjalne:
- Biblioteczny Klub Seniora – projekt biblioteczny, zawiązany na początku 2017 roku, realizowany w Filiach nr 14 i 25 na Osiedlu Tysiąclecia. W ramach comiesięcznych lub częstszych spotkań w obu filiach odbywały się spotkania autorskie, przedstawienia teatralne, warsztaty genealogiczne, wystawy, spotkania z artystami i podróżnikami, koncerty muzyczne.
- Cykl warsztatów dla seniorów „Aktywny senior”, prowadzonych przez Fundację Cambio,
- w ramach projektu „Podłącz się pod aktywność ASOS”. Warsztaty odbywały się w Filii nr 32, uczestnicy uczyli się m.in. aktorstwa, gry na instrumentach, rękodzielnictwa czy brali udział w warsztatach rozwojowych.

Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach wychodzi naprzeciw oczekiwaniom czytelników starszych, organizując najważniejsze wydarzenia i uroczystości w placówkach całkowicie zaadaptowanych dla potrzeb nie w pełni sprawnych czytelników, aby wszyscy mogli w nich uczestniczyć. Spośród 35 funkcjonujących filii, 22 dostosowane są architektonicznie dla osób o różnym stopniu niepełnosprawności ruchowej; są to Filie nr: 1, 3, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 23, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 38.

Seniorzy biorą udział we wszystkich imprezach skierowanych do osób dorosłych, które odbywają się w placówkach Miejskiej Biblioteki Publicznej. Emerytom i rencistom, będącym stałymi czytelnikami MBP, wysyłane są imienne zaproszenia na spotkania autorskie, wernisaże, spotkania podróżnicze oraz inne imprezy.

Usługi specjalne:

- Filia nr 1 z Oddziałem Książki Mówionej przy ul. Ligonja 7 zajmuje się obsługą czytelników niewidomych i niedowidzących, którym udostępnia literaturę w formie nagrań na kasetach, płytach CD oraz w formacie Czytaka. Audiobooki można wypożyczać również w filiach nr: 1, 5 Mł, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 25, 26, 28, 32, 33, 35 (w językach obcych), 36.

Osobom starszym, którym zły stan zdrowia lub niepełnosprawność nie pozwala odwiedzić biblioteki osobiście, książki i prasa dostarczane są do domu (usługa prowadzona we wszystkich placówkach), a w Filii nr 34, znajdującej się w Centralnym Szpitalu Klinicznym, książki dostarczane są do łóżka pacjenta.

Miejska Biblioteka Publiczna poprzez swoje działania stara się aktywizować osoby starsze do udziału w życiu kulturalnym, ułatwiać kontakty z szerszymi kręgami ludzi, pomagać w nabywaniu nowych umiejętności oraz w podtrzymywaniu dyspozycji psychicznych poprzez dobór odpowiedniej lektury.

6. Instytucja Kultury „Katowice – Miasto Ogrodów”

W 2017 roku w Instytucji Kultury Katowice Miasto Ogrodów im. K. Bochenek był prowadzony projekt Akademia Doświadczenia, skierowany do Seniorów. W ramach projektu realizowano zadania: „Amigurumi – japońska sztuka szydełkowania”, „Wytwarzanie kosmetyków naturalnych”, „Foamiran od podstaw”, „Serce – ekspert do zadań specjalnych”, „Warsztaty zielarskie – profilaktyka/terapia. Rozpoznawanie ziół z polskich łąk” oraz „Bizuteria od podstaw”, w trakcie których uczestnicy mogli skorzystać z różnorodnych zajęć, m.in. rękodzieła, wykładów prozdrowotnych, warsztatów ekologicznych i innych.

7. Zespół Śpiewaków Miasta Katowice „Camerata Silesia”

W 2017 roku Zespół zorganizował wydarzenia przeznaczone dla Seniorów:

- W styczniu odbyły się dwa koncerty kolędowe w Willi Goldsteinów, w czasie których katowiccy seniorzy włączyli się w śpiew kolęd.
- W styczniu odbył się koncert kolędowy w Domu Pomocy Społecznej „Senior Residence” oraz w Domu Pomocy Społecznej „Przystań”.
- W lipcu w Willi Goldsteinów odbył się koncert na zakończenie sezonu artystycznego i powitanie lata. Katowiccy seniorzy wysłuchali pieśni hebrajskich Erica Whitackera, utwory Andersa Jormina oraz piosenki z repertuaru zespołu Skaldowie.
- W październiku w Willi Goldsteinów odbył się koncert pt. „...przyjdź chochole na wesele...”. Publiczność wysłuchała utworów Karola Szymanowskiego i Fryderyka Chopina.
- W listopadzie z myślą w dużej mierze o najstarszych mieszkańcach Katowic, zorganizowany został koncert patriotyczny, podczas którego publiczność włączyła się w śpiew znanych pieśni legionowych i żołnierskich.

Do działań w ramach Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” zaliczają się również koncerty wykonane dla Urzędu Stanu Cywilnego w Katowicach, aby uświetnić uroczystość

wręczenia jubilatam medali za długoletnie pożycie małżeńskie. W minionym roku Zespół wykonał ich 13.

8. Miejski Dom Kultury „Bogucice - Zawodzie”

W dziale Bogucice przy ul. Markiefki 44a- w ramach programu „Katowicki Senior w Mieście” w 2017 r. zrealizowano: imprezę z okazji Dnia Babci i Dziadka, imprezy z cyklu „Dancing Bogucicki”, biesiady pn. „Katowicka Senioriada” i imprezę pn. „Opłatek dla Seniora” realizowane we współpracy ze stowarzyszeniem „Silesia Artprom”, warsztaty dla seniora z cyklu „Bądź jak AS – Aktywny Senior”, spotkania okolicznościowe i zabawy kół Seniora działających przy dziale „Bogucice”, wycieczki kół Seniora działających przy dziale „Bogucice”. Działalność 5 kół i klubów Seniora: Klub Seniora BOGUCICE, Koło nr 6 Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło Emerytów i Rencistów „Solidarność”, Koło Pokopalniane Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa „Katowice-Ferdynand”, Klub Seniora „Seniorzy na 102”.

W dziale „Zawodzie” przy ul. Marcinkowskiego 13a w ramach Programu w 2017 r. zrealizowano imprezę z okazji Dnia Babci i Dziadka, imprezy z cyklu „Dancing Zawodziański”, biesiady pn. „Katowicka Senioriada” realizowane we współpracy ze stowarzyszeniem „Silesia Artprom”; warsztaty artystyczne pn.: „Aktywny Senior w Mieście”. Działalność klubów i kół Seniora: Klub Seniora „Zakątek”.

9. Miejski Dom Kultury „Południe”

Instytucja w 2017 roku zorganizowała dla Seniorów spotkania dwóch Klubów Seniora, spotkanie Seniorek z okazji „Dnia kobiet”, zajęcia i korepetycje komputerowe dla Seniorów (indywidualne), zajęcia kreatywne dla Seniorów „Każdy Może”, spotkania integracyjne dla Seniorów.

10. Miejski Dom Kultury „Ligota”

MDK „Ligota” realizował w 2017 r. programy „Pora na Seniora”(w ramach których na przemian odbywają się zajęcia plastyczne, muzyczne, relaksacyjne, teatralne, rękodzieła artystycznego, dziennikarskie) i „Koło Miłośników Pieśni tylko dla Seniorów” (w ramach których uczestnicy poznają zasady stosowane w śpiewie, różne gatunki muzyki, biografie wybitnych wokalistów, uczą się śpiewać).

11. Miejski Dom Kultury „Szopienice - Giszowiec”

Zadania zrealizowane przez Miejski Dom Kultury skierowane były dla Seniorów mieszkających na terenie Katowic. Mogli oni oprócz zajęć prowadzonych w siedzibach MDK (np. zajęcia artystyczne, spotkania z podróżnikami, zajęcia z języka angielskiego) skorzystać również z wyjść do innych instytucji kulturalnych, które cieszyły się dużym zainteresowaniem.

12. Miejski Dom Kultury „Koszutka”

Instytucja w 2017 roku zorganizowała następujące projekty skierowane do seniorów:

- Świetlica Mieszkańców Koszutki - podczas spotkań prowadzone były m.in. bezpłatne zajęcia j. angielskiego, warsztaty rękodzieła, aktywności kulturalne, towarzyskie i integracyjne przeciwdziałające wykluczeniom społecznym.
- „Z dedykacją dla seniorów” – cykl koncertów: koncert retro pt. „Bodo Café”, koncert w wykonaniu Łukasza Jemioły wraz z zespołem, „Sentymentalna podróż do piosenek z okresu międzywojennego” - koncert w wykonaniu Agnieszki Greinert, koncert andrzejkowy pt. „Paryżu kocham Cię...” wielkie przeboje francuskiej piosenki (Brel, Becaud, Reggiani, Lama, Lara Fabian) w wykonaniu Janusza Zbiegieła,
- Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło nr 10: spotkania integracyjne członków Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koła nr. 10,
- warsztaty malarstwa i rysunku – opierają się na nauce podstawowych zagadnień z warsztatu artysty: kolor, kompozycja, światłocień, perspektywa i anatomia. Zajęcia odbywają się w dwóch grupach
- poranna gimnastyka dla seniorów – ćwiczenia skierowane do osób po 60 roku życia. Praca nad koordynacją ruchową i wzmacnianiem partii mięśniowych oraz ogólną poprawą samopoczucia dostosowaną do możliwości uczestników,
- turnieje brydża sportowego,
- Grupa malarska FILAR – to grupa dla osób po 60. roku życia, wypowiadająca się w malarstwie olejnym, akwareli i pasteli.

IV. UDZIAŁ MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W DZIAŁANIACH NA RZECZ SENIORÓW.

Ilość osób korzystających z programu „Aktywni Seniorzy” w 2017 roku w rozbiciu na dzielnice:

- Podlesie – Ośrodek Sportowy „Podlesianka” – 12 osób,
- Ligota – „ORW Zadole” – 580 osób,
- Brynów – „ORW Rolna” – 114 osób,
- Załęże – „ORW Bugla” – 25 osób,
- Wełnowiec – Józefowiec – Hala Sportowa „Józefowska” – 54 osoby,
- OS „Kolejarz” – 2 osoby,
- Zawodzie – OS „Słowian” – 183 osoby,
- Dąbrówka Mała – OS „Hetman” – 6 osób,
- Szopienice – OS „Szopienice” – 0,
- Janów Nikiszowiec – Lodowisko „Jantor” – 0,
- Janów – Ośrodek Tenisowy – 3 533 osoby.

V. UDZIAŁ UNIwersYTETÓW III WIEKU.

Dotacja dla Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z przeznaczeniem na edukacji ustawiczną osób starszych – działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku. W 2017 roku podpisano umowę dotacji na 30.000 zł, z czego uczelnia wykorzystwała 29.676,80 zł. Dotacja została wykorzystana na prowadzenie wykładów i zajęć ćwiczeniowych o różnorodnej tematyce dla około 1000 słuchaczy, wycieczki edukacyjno-krajoznawcze, wydanie gazety „Seniorzy” oraz zakup materiałów dydaktycznych i edukacyjnych dla UTW.

VI. SKUTKI FINANSOWE DLA BUDŻETU MIASTA.

Jednostka	Zadanie	Kwota w 2017r.
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta w Katowicach we współpracy z organizacjami pozarządowymi	„Integracja i aktywizacja osób starszych, w tym kombatanatów i osób represjonowanych”	334 104,10 zł
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta w Katowicach we współpracy z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą	Profilaktyka i promocja zdrowia dla osób starszych w ramach „Programu profilaktyki i promocji zdrowia dla miasta Katowice na lata 2014 – 2020”	169 464,10 zł
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Domem Pomocy Społecznej „Senior Residence”, Katowice, ul. Pijarska 4	„Prowadzenie domów pomocy społecznej” Prowadzenie DPS dla osób w podeszłym wieku – szczególnie chorych na demencję starczą i chorobę Alzheimera	1 919 157,70
Dom Pomocy Społecznej „Przystań”, Katowice, ul. Adamskiego 22	Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych	4 354 132,57
Dom Pomocy Społecznej „Zacisze”, Katowice, ul. Traktorzystów 42	Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku	4 526 834,35
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Katowice, ul. Jagiellońska 17	Program grupa wsparcia „Radość Życia – Wszystko Mogę”, usługi opiekuńcze, usługi w Dziennych Domach Pomocy Społecznej, usługi w mieszkaniach chronionych, opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej na terenie innej gminy, usługi w Rodzinnym Domu Pomocy Społecznej	23 989 419,70 zł* + świadczenia finansowe w celu zaspokojenia codziennych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych
Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice	Dotacja dla Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z przeznaczeniem na edukację ustawiczną osób starszych – działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku, działania skierowane do seniorów miasta Katowice	34 676,80 zł
Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice	Działania skierowane do seniorów miasta Katowice	252 516,00 zł
Ogółem:		35 580 305,32 zł

*w tym 1500,00 zł na koszty transportu wyjazdu do Afrykarium we Wrocławiu dla seniorów zamieszkujących dzielnicę Załęże w ramach rezerwy celowej Rady Jednostki Pomocniczej 7 Załęże.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU W 2017 ROKU.

1. Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice,
2. Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice,
3. Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice,
4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach,
5. instytucje kultury miasta Katowice,
6. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Katowicach,
7. Rada Seniorów Miasta Katowice,
8. Domy Pomocy Społecznej,
9. Dzielne Domy Pomocy Społecznej,
10. Uniwersytety III Wieku,
11. organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz seniorów,
12. podmioty wykonujące działalność leczniczą,
13. Śląski Uniwersytet Medyczny.

VIII. WSKAŹNIKI.

1. liczba działających klubów seniora w mieście Katowice – 5,
2. liczba miejsc w klubach seniora – 180,
3. liczba uczestników w klubach seniora – 237,
4. liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia np. z Domów Pomocy Społecznej, Rodzinnych Domów Pomocy Społecznej, Dziennych Domów Pomocy Społecznej, mieszkań chronionych – 1943,
5. liczba wydanych kart programu „Aktywni Seniorzy” – 2012,
6. liczba realizowanych projektów dla seniorów przez organizacje pozarządowe – 20,
7. liczba osób biorących udział w zajęciach sportowych dla seniorów – 4 993,
8. liczba osób korzystających z programów profilaktycznych – 2 523,
9. liczba osób, które skorzystały z oferty edukacyjnej – 1 000,
10. liczba imprez, wydarzeń kulturalnych, w których biorą udział seniorzy – 1 422,
11. liczba seniorów uczestniczących w poszczególnych propozycjach kulturalnych – 18 900,
12. liczba uczestników Uniwersytetów Trzeciego Wieku w danym roku –

IX. PODSUMOWANIE.

Realizacja Miejskiego Programu „Katowicki Senior w Mieście” na lata 2016 – 2021 zapewniła mieszkańcom – seniorom naszego miasta możliwość aktywnego udziału w życiu społecznym miasta oraz możliwość prowadzenia samodzielnego, niezależnego i satysfakcjonującego życia. Seniorzy mogli skorzystać z szerokiej oferty spędzania wolnego czasu tj. oferty sportowej, kulturalnej, edukacyjnej oraz prozdrowotnej. Działania te cieszyły się dużym zainteresowaniem i są dalej kontynuowane.

Głównym celem wspierania seniorów jest tworzenie warunków do rozwoju aktywności społecznej osób starszych, które w związku z wyżym demograficznym lat 50 wchodzi

lub w najbliższej przyszłości będą wchodzić w wiek 60+, a kończąc aktywność zawodową pozostają nadal w dobrej kondycji psychofizycznej, mają potencjał, kwalifikacje, życiowe doświadczenie i czas wolny, który można i należy zagospodarować dzięki tworzeniu odpowiedniej oferty aktywności społecznej. Aktywność jest jednym z niezbędnych warunków starzenia się w zdrowiu. Dużą rolę w tym procesie odgrywa także współpraca i integracja międzypokoleniowa.

Osoby, które ze względu na wiek, choroby lub niepełnosprawność wymagają opieki, mogą otrzymać na terenie Katowic bogate, zróżnicowane i dopasowane do ich indywidualnych potrzeb wsparcie. Oferta wsparcia pozwalała na wspieranie zarówno samych seniorów (w miejscu ich zamieszkania jak i w oparciu o zasoby instytucjonalne, w tym usługi opiekuńcze, oferty DDPS, DPS, Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej czy Mieszkań Chronionych) jak i osób w ich otoczeniu.

Akcent w pracy z seniorami położony był na optymalne wykorzystanie ich zasobów i potencjału własnego, pobudzanie aktywności, edukowanie w zakresie wykorzystywania posiadanych możliwości, uprawnień. Równolegle stale rozwijana była współpraca międzysektorowa pozwalająca na stałe wzbogacanie oferty pomocowej dla seniorów. Miasto Katowice, w tym Ośrodek Pomocy Społecznej, dbają by wsparcie dla seniorów stanowiło odpowiedź na ich potrzeby, pozwalało na optymalne wykorzystanie potencjału organizacji i instytucji funkcjonujących na terenie miasta na rzecz wsparcia seniorów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wychodząc naprzeciw oczekiwaniom osób w wieku senioralnym angażuje się m.in. w realizację programów i projektów nakierowanych na wspieranie tej grupy mieszkańców miasta. Znacząco rozbudowuje w tym celu ofertę przedsięwzięć i projektów, w tym dofinansowanych ze środków zewnętrznych.

Biorąc pod uwagę powyższe rekomenduje się dalszy rozwój dotychczas realizowanych działań nakierowanych na wspieranie mieszkańców Miasta Katowice będących w wieku senioralnym.